

Kárpát-medence néphagyományai

Magyar nyelvű szakmai összefoglaló

A projekt célja, egy a magyar néprajzkutatás szempontjából hosszú távra meghatározó szakértő rendszer elkészítése.

A hazánkban nagy hagyományokra visszatekintő néprajzkutatás aránylag alacsony szintű informatikai támogatással rendelkezik. A tudományszak tematikus alap kutatásokkal megbízott intézménye, a MTA Néprajzi Kutatóintézete tevékenységi körébe tartozik a feladatkörrel kapcsolatos anyaggyűjtés és nyilvántartás is. Noha az intézet az adatfeldolgozás hagyományos, papír alapú megközelítésén már több kutatási területen túllépett, a feldolgozó rendszerek különbözősége, többségük idejemenült volta, egymástól elszigetelt működésük akadályozza a korrekt, hatékony kutatómunkát.

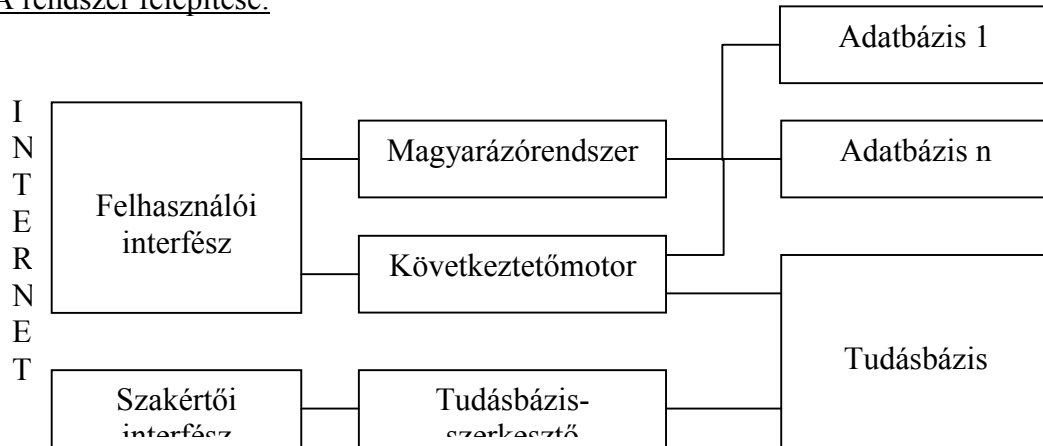
Jelen fejlesztés célja egyrészt az intézmény részére egy a vonatkozó szabványoknak megfelelő adatbázisrendszer kifejlesztése, másrészt az ezekre az adatbázisokra épülő szakértő rendszer modellezése, illetve elkészítése. Az elkészült munkát az Interneten keresztül kívánjuk hozzáférhetővé tenni, biztosítva a néprajzkutatók, és laikus felhasználók részére egyaránt a kutatómunka, illetve ismeretszerzés korszerű feltételeit.

A kutatómunka tudományos célja, a mesterséges intelligencia, a korszerű ismeretalapú technológia eszköztárának egy az eddigiekben mellőzött szakterületen való alkalmazása, a szakterület speciális igényeinek megfelelő továbbfejlesztése. A téma megközelítése világviszonylatban egyedülálló. A létrejövő rendszer több, egymástól független szempontrendszer alapján felépített adatbázist kezel egységes keretben. A felhasználó számára nem csak adatokat szolgáltat, hanem azok összefüggéseire is rávilágít. A fejlesztés során kialakított program alapján döntéseket hoz, azokat szükség esetén indokolja. A kutatómunka eredményeképpen létrejövő tudományos rendszer nemzetközi szinten mintaértékű lehet. A megközelítésmód egyediségén túlmenően, újszerű az alkalmazni kívánt eszközök köre is. A hagyományos ismeretalapú technológiákon túllépve a fejlesztést az Internet/intranet hálózaton történő böngészést támogató technológiák irányába tervezzük.

A szakértő rendszer bázisául a jelen projekt keretében megtervezendő szak-adatbázisok szolgálnak. Erre épül rá az ismeretalapú rendszer, modellezve egy nagy tapasztalattal rendelkező tárgyterületi szakértő adott kérdéskörrel kapcsolatos, illetve a téma feldolgozásában leghasznosabbnak bizonyuló gondolkodásmódját, probléma-megoldási algoritmusát. A szakértő logikája így kerül programutasítások formájában megörökítésre, segítve a többi (esetlegesen kevesebb tapasztalattal rendelkező) kutató ez irányú munkáját. Olyan - a természetes nyelvhez közeli - gép-ember kommunikáción keresztül feltáruló összefüggéseket, kutatási metodikát produkálva, melyre a felhasználó csak hosszú, fáradságos kutatómunka eredményeképpen jutna.

A projekt bár jelenlegi szakaszában nem tűzi célul a távoktatási rendszerként való megfelelést, a szerkezet kialakításánál - jövőbeli terveinkkel összhangban - figyelembe vesszük az ez irányú továbbfejlesztés lehetőségét.

A rendszer felépítése:

1.sz ábra